

Nog iets over de Spechtinktzwam

door Joh. Bolman

Dr. B. Hubert besprak bij zijn 'Wandeling in de late zomer' (Natura sept. '77, bladz. 201-205) de vondst van een aantal Spechtinktzwammen (*Coprinus picaceus*) bij het Engelse Werk in Zwolle langs een ruiterspad met een strooisellaag van houtspaanders en boomschors. Hierbij viel het hem bijzonder op, dat de zwammen na een bepaald punt van dat pad verstek lieten gaan, terwijl het pad mét strooisellaag toch normaal doorliep.

Ook ik heb twee ontmoetingen met de Spechtinktzwam gehad. Deze was nl. in de jaren 1967 en daaromtrent te vinden langs het rijwielpad van Valkeveen naar Oud-Naarden en ik bezit nog een gedateerde aantekening daarover: 22 oktober 1967. De situatie aldaar was: bosrand aan de oostkant - rijwielpad - aan de westkant ervan een circa 2 meter smalle bosstrook - dan een niet verharde bredere weg. Het was een vrij druk punt met in de nabijheid enige 'uitspanningen' en bovendien vlak bij de vindplaats aan de overkant van de bredere weg een soort camping. In de smalle, niet dichte bosstrook, waarin de Spechtinktzwammen stonden, lag 'dus' allerlei menselijk afval, wellicht ook hondse. Een typische plek derhalve voor 'minnaars van mest of andere, aan organisch voedsel rijke voedingsbodem' (Cool & v.d. Lek), waaraan het geslacht *Coprinus* zelfs zijn naam ontleent, want het Griekse woord *kopros* betekent mest.

De tweede keer dat ik de zwam in vrij groot aantal aantrof, was in het najaar van 1969 in de omgeving van Hilter in het westelijk deel van het Teutoburgerwoud. Ook daar weer een sterk door mensen beïnvloede plaats, nl. een open vlakke plek in het bos, omringd met banken en bijbehorende afvalbakken. Echt een plaats om even te rusten en wat te 'nuttigen' van meegenomen proviand, met grote kans op vervuiling van de plek. We zagen er de Spechtinktzwam in overvloed; de hierbij geplaatste afbeelding is van een toen gemaakt dia afkomstig. Opvallend was: zodra

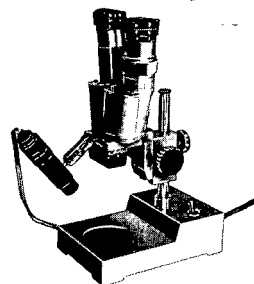
microscopen, stereomicroscopen en microtomen.

EUROMEX microscopen zijn van zeer hoge kwaliteit en relatief zeer laag in prijs. Levenslange garantie.

Op verzoek zenden wij U gaarne onze catalogus met 35 verschillende microscopen.

EUROMEX

J. Israëlslaan 6, ARNHEM
Postbus 736 - tel. 085 - 421251

Stereomicroscop STO
vergrotingsbereik 5X - 140X

je even buiten de rustplek het bos weer inging, was er geen Spechtinktzwam meer te zien.

Zonder de soort nu een 'cultuurvolger' te willen noemen, bevestigen ook mijn ervaringen dat ze gaarne optreedt bij sterke verontreiniging van de bodem door mens en waarschijnlijk ook dier. De abrupte beëindiging van de vegetatie langs Dr. Hubert's paardenpad, terwijl de strooisellaag zich toch ongewijzigd voortzette, wijst er m.i. wel op dat dit strooisel allèen daar voor de Spechtinktzwam van geen belang was. Ik weet niets van rijpaarden, maar de vraag dringt zich hierdoor op, of deze rossinanten wellicht hun darminhoud aan het begin van hun tocht langs dit pad plegen te ontladen? Als de stalling dicht bij is, zodat ze daarvoor tot dan toe buiten geen of weinig gelegenheid zouden hebben gehad, zou dit de verklaring van het verschijnsel kunnen zijn: veel mest én strooisel (humus) aan het begin van het pad én 'dus' veel zwammen, later wel strooisel maar geen mest en geen zwammen meer.

Cool & v.d. Lek, deel II, 4de druk, noemen als groeiplaats humusrijke bossen, Morton Lange, 1ste druk, 1964 zegt: op humusrijke

bodem in loofbos. Maar dergelijke plekken zijn er veel en toch is de zwam (vrij) zeldzaam. De mest lijkt me, zo geen doorslaggevende, dan toch in elk geval een belangrijke en misschien noodzakelijke bijkomende faktor voor het optreden van deze mooie zwam. Wellicht zijn er lezers/-lezeressen met dezelfde (of heel andere) ervaringen?

Adres van de schrijver:

Nader bericht van dr. B. Hubert

Op 10 oktober 1977 belde de directrice van het Instituut Zandhove te Windesheim mij op met het verzoek eens te komen kijken naar de Spechtinktzwammen waarvan zij er zeker reeds 40 in de bossen rond het Instituut had waargenomen. Ik kwam diezelfde dag en vond nog slechts enkele exemplaren die er fris uitzagen.

Ik krijg de indruk dat de waarneming van de heer te Riet uit Enschede juist is en dat de soort met grond uit de bossen van Zandhove naar het Engelse Werk is overgebracht.

Verenigingsmededelingen

Ekskursie, voorafgaande aan de V.V. op zaterdag 4 november 1978

De aan de V.V. voorafgaande ekskursie begint langzamerhand uit te groeien tot een prettige traditie!

Ook dit jaar zullen we weer in de gelegenheid zijn uitgewaaid ter vergadering te verschijnen. De plaats waar we vergaderen, het Cultureel Centrum 'De Reehorst', leent zich bijzonder goed voor een wandeling in de omgeving.

Deze keer heeft de afdeling Wageningen de zorg voor de organisatie op zich genomen. De start van de ekskursie is om 10 uur vanaf het NS-station Ede-Wageningen. Daar komt om 9.40 een trein aan uit Utrecht en om 9.48 een uit Arnhem. Bij het station is voldoende parkeergelegenheid voor diegenen, die per eigen vervoer komen. 'De Reehorst' ligt slechts ± 250 m van het NS-station Ede-Wageningen verwijderd, zodat na afloop van de vergadering iedereen weer snel op thuisreis kan zijn. Onderweg zal tijdens de ekskursie weer een restaurant worden aangedaan, waar ook meegebrachte eetwaren kunnen worden genuttigd.

Voor een vlot lopende organisatie is tijdige opgave voor deze ekskursie noodzakelijk. De opgaven dienen te worden gezonden naar de heer G. C. Redeker,

Wij hopen, dat velen zich op deze wijze op de vergadering zullen voorbereiden.

Aanmeldingsformulier vindt u tegenover pag. 241.